

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
DARBO TEISĖS SKYRIUS**

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centrai
info@nbfc.lt

2023-03-29 Nr. SD-128-
Į 2023-03-13 gautą raštą

Kopija:
Viešojo valdymo agentūrai
info@vva.gov.lt

DĖL KONSULTACIJOS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) Darbo teisės skyriaus teisininkai susipažino su Jūsų paklausimu ir vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. A1-316 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2010 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. A1-595 redakcija), 8.3.5 papunkčiu, teikia konsultaciją, suderintą su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, darbo įstatymų vykdymo klausimais.

Akcentuojame, jog pagal kompetenciją VDI neteikia konsultacijų dėl valstybės tarnautojų santykių. Taigi, toliau Jums teikiama informacija susijusi tik su darbo teisės normų taikymu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos (toliau- VTĮ) 6 straipsnio 1 dalimi, darbo santykius ir socialines garantijas reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai valstybės tarnautojams taikomi tiek, kiek jų statuso ir socialinių garantijų nereglamentuoja šis įstatymas.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 112 straipsnio 5 dalyje nustatyta, jog valstybės ir savivaldybių įstaigų, kurios išlaikomos iš valstybės ar savivaldybės biudžeto, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto ar iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų, valstybės ir savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir Lietuvos banko darbuotojams, kurie augina vaikus iki trejų metų, nustatoma sutrumpinta trisdešimt dviejų valandų per savaitę darbo laiko norma, už nedirbtą darbo laiko normos dalį paliekant nustatytą darbo užmokestį. Ši sutrumpinta darbo laiko norma taikoma vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų jų pasirinkimu, iki vaikui sukanka treji metai.

Paaiškiname, kad DK 112 straipsnio 5 dalyje nustatyta darbdavio pareiga sutrumpinti darbo laiko normą 32 valandomis per savaitę, tačiau nėra detalizuota, kokių būdu ši garantija gali būti įgyvendinama. Taigi, tokią teisę turintis darbuotojas gali pasirinkti sutrumpinti darbo dienų skaičių per savaitę, pavyzdžiui, gali būti pasirinkta 4 darbo dienų savaitė arba trumpinti kiekvienos darbo dienos (pamainos) trukmę. Paaiškiname, jog DK 112 straipsnio 5 dalyje nustatyta darbo laiko norma yra trumpinama 8 valandomis per savaitę (jeigu nustatytas visas darbo laikas) ir nėra numatytas kitoks šios garantijos taikymo skaičiavimas. Darbo sutarties šalys turėtų susiderinti dėl tinkamo šios nuostatos įgyvendinimo, pavyzdžiui, pakeičiant darbuotojo darbo laiko režimą bei nustatant individualų darbo grafiką.

Kaip minėta 2023 m. kovo 13 d. Viešosios valdymo agentūros rašte Nr. D-651 (toliau - Raštas), VTĮ 42 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės tarnautojui suteikiamos 22 darbo dienų trukmės kasmetinės minimalios atostogos. Todėl Viešosios valdymo agentūros nuomone, valstybės tarnautojams DK 126 straipsnio nuostatos dėl kasmetinių atostogų trukmės neturėtų

būti taikomos. Kasmetinių atostogų suteikimą valstybės tarnautojams reglamentuoja DK 127 ir 128 straipsniai.

DK 128 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad kasmetinės atostogos turi būti suteikiamos bent kartą per darbo metus. Bent viena iš kasmetinių atostogų dalių negali būti trumpesnė kaip dešimt darbo dienų arba ne mažiau kaip dvylika darbo dienų (jeigu dirbama šešias darbo dienas per savaitę), **o jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, atostogų dalis negali būti trumpesnė kaip dvi savaitės**. Atsižvelgiant į DK reguliavimo objektą, ši nuostata nustato darbuotojams, o ne valstybės tarnautojams suteikiamų kasmetinių atostogų tvarką. Vadovaujantis DK 126 straipsnio 2 dalimi, darbuotojams, <...> suteikiamos ne mažiau kaip dvidešimt darbo dienų (jeigu dirbama penkias darbo dienas per savaitę) arba ne mažiau kaip dvidešimt keturių darbo dienų (jeigu dirbama šešias darbo dienas per savaitę) kasmetinės atostogos. Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos ne trumpesnės kaip keturių savaitių trukmės atostogos.

Paminėtina, jog DK 128 straipsnis nenumato išimčių dėl kitokio kasmetinių atostogų suteikimo, todėl, manytina, jog tuo atveju, kai dirbama suminės darbo laiko apskaitos režimu ir dėl to dirbamas skirtingas darbo dienų skaičius per savaitę arba mažesnis nei 5, tuomet, siekiant suteikti nepertraukiamą kasmetinių atostogų dalį, ši dalis galėtų būti konvertuojama į savaites.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 6 straipsnio 8 dalimi, <...> už kiekvienas septynias kalendorines dienas atostogų suteikiant penkias darbo dienas kasmetinių atostogų (jeigu dirbama penkias dienas per savaitę) arba šešias darbo dienas už kiekvienas septynias kalendorines dienas (jeigu dirbama šešias dienas per savaitę). Perskaičiuojant nepanaudotas kasmetines atostogas iš kalendorinių dienų į darbo dienas, perskaičius nustatyta ne visa atostogų diena skaičiuojama kaip visa atostogų diena <...>.

VDI Darbo teisės skyriaus nuomone, paklausimo kontekste, suteikiant nepertraukiamos trukmės kasmetines atostogas, galėtų būti taikoma Įstatymo 6 straipsnio 8 dalyje nurodyta teisės normos analogija, t. y. esant poreikiui konvertuoti darbo dienomis suteikiamas kasmetines atostogas į kalendorines dienas, pavyzdžiui, už penkias darbo dienas kasmetinių atostogų suteikiamos 7 kalendorinės dienos kasmetinių atostogų.

Vadovaudamiesi tuo, kas išdėstyta bei Viešosios valdymo agentūros raštu, VDI Darbo teisės skyrius teikia nuomonę, kad kasmetinių atostogų trukmė valstybės tarnautojams nustatoma pagal VTĮ, t. y. valstybės tarnautojams suteikiamos 22 darbo dienų trukmės kasmetinės minimalios atostogos, tačiau, siekiant taikyti DK 128 straipsnį dėl nepertraukiamos trukmės kasmetinių atostogų (jeigu dirbama skirtingą darbo dienų skaičių arba mažesnę negu 5 darbo dienas per savaitę), ši valstybės tarnautojo kasmetinių atostogų dalis galėtų būti konvertuojama į savaites. Taip pat paaiškiname jog faktinis darbuotojo darbo laikas turėtų būti žymimas įprastu darbdavio patvirtintu žymėjimu, o sutrumpintas darbo laikas ar atostogos galėtų būti žymimas atskiru žymėjimu, nors DK tokios pareigos nenumato.

VDI Darbo teisės skyriaus teisininkų konsultacijos darbo ginčus nagrinėjantiems organams neprivalomos.

Darbo teisės skyriaus vedėja –
vyriausioji darbo inspektore
Piličiauskaitė

leva

Gražina Kliukoit, tel. (8 5) 239 7244, el. p. grazina.kliukoit@vdi.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 188711163, Vilnius, Algirdo g. 19
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl konsultacijos pateikimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-03-29 Nr. SD-128-7649
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-03-29 Nr. G-143344
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ieva Piličiauskaitė, Skyriaus vedėja - vyriausioji darbo inspektoriė, Darbo teisės skyrius
Sertifikatas išduotas	IEVA PILIČIAUSKAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-03-29 10:59:43 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-03-29 11:51:59 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2021-04-06 17:55:52 – 2026-04-05 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20230328.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-03-29 13:34:44)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-03-29 13:34:45 DBSIS